

[Undervisningsministeren.]

gennemføre en fornuftig løsning, når 2 seminarier kommer og anmoder om at måtte overgå til staten, og når vi ganske kort før har oprettet 3 nye private seminarier, altså få mulighed for en vis balance, så der kan blive det naturlige forhold mellem private seminarier og statsseminarier, som der hidtil har været.

Det ærede medlem hr. Damsgaard siger, og det blev i nogen grad fulgt op af den ærede konservative ordfører, at driften naturligvis vil blive dyrere, når staten overtager private seminarier, og det ærede medlem opstillede et stort regnestykke over forskellen. Det ærede medlem glemmer, at når de private seminariers drift er billigere for staten end statsseminariernes, er det ganske enkelt af den grund, at eleverne betaler forskellen. Det er altså de elever, der ikke kan gå på et statsseminarium, hvis de ønsker det, fordi vi ikke har statsseminarier at anvise dem plads på, det er de elever, der er henvist til at gå på et privat seminarium, hvor de må betale betydelige skolepenge, som må betale forskellen mellem, hvad det koster for staten på de private seminarier og på statsseminarierne. Det er altså ikke frivilligt, eleverne gør det, men fordi de ikke har andre muligheder.

Så kan man sige: så gå den vej at give eleverne på private seminarier samme økonomiske muligheder som på statsseminarierne. Vi overvejer at give eleverne på private seminarier en gunstigere stilling med hensyn til skolepenge, så de ikke skal stilles væsentligt ugunstigere end eleverne på statsseminarierne; men der er én ting tilbage, som de ærede ordførere må tænke på, og det er, at hvis vi når dertil, at staten skal betale alle udgifter for de private seminarier, er vi nok kommet lidt længere ud, end vi egentlig kan forsvare. Min forudsætning — og det har altid været forudsætningen for alle, der har talt de private skolars sag — er den ganske enkle, at de private skoler selv skal bære et ansvar, også økonomisk, men ved de private seminarier er der ikke andre til at bære det økonomiske ansvar end eleverne, altså de elever, der ikke kan få plads på et statsseminarium, hvor undervisningen er gratis.

Jeg kan derfor ikke godkende den argumentation, der er fremført her. Jeg mener,

den skyder helt over målet. Der er ikke i de foreliggende lovforslag noget som helst ønske eller nogen som helst tendens i retning af, at staten skal overtage de private seminarier. Der foreligger det ganske enkle, at 2 seminarier kommer og anmoder om, at staten overtager driften, og det er ikke nogle arge socialister, der sidder i ledelsen for disse seminarier, det er mennesker med vidt forskellig politisk indstilling, som virkelig godt ved og godt kan bedømme, hvordan vilkårene kan blive i sammenligning med de vilkår, private seminarier har nu. Ved at overtage disse seminarier giver vi et større tal af elever, der har søgt lærerundervisning, fri undervisning og således lettere adgang til at blive lærere. Eleverne sparer derved de udgifter, de ellers måtte betale, og det er ikke, fordi de ønsker at komme på et eller andet særpræget seminarium, at de er kommet på et privat seminarium, men i de fleste tilfælde fordi de ikke kan komme på et statsseminarium.

I forholdet til det private seminarium og statsseminariet gør sig ikke det samme gældende som i forholdet den private skole, den frie skole og den offentlige skole. Den offentlige skole står jo til rådighed for alle, og de, der ikke vil benytte den, får et tilskud af staten for at kunne oprette en privatskole. Denne private skole skal have sin fulde frihed, men dog altid på den måde, at selv med de største tilskud, tilskud, som er større i Danmark end i noget andet land, bliver der det tilbage, at der skal bæres et økonomisk ansvar af den kreds, der har oprettet denne private skole. Noget sådant er der ikke tale om for seminariernes vedkommende. Den kreds, der står bag de private seminarier, får et tilskud, som dækker en del af deres omkostninger. Disse omkostninger er stort set de samme som statens, og den del af omkostningerne, som ikke kan dækkes gennem statstilskuddet, tager de i betaling af eleverne.

Jeg synes, tingene ligger ganske enkelt. Det er ikke en principændring, det drejer sig om, det er en praktisk foranstaltning, hvorunder vi søger at imødekomme et hensyn til de elever, der skal på seminarium, så et større antal elever kan få den samme økonomiske stilling; og samtidig fastholder vi en fordeling mellem stats- og privatseminarier, som er gunstigere for de private